

EKEDETI

FLORIDAI

BAJTÁRSI HIRADÓ

V.B. TAMÁSKA

XI. évfolyam, 3. szám - 1993.

vitész Baranchi Tamáska Endre

S z e p t e m b e r 4.

Ez egy egyszerű hétköznapi naptárban, mint a többi napok. De igen sokan vagyunk még magyarok, akik ezen a napon emlékeztek.

..... Felébredvén, az asztalom fölött lévő HORTHY képre, a mellett függő vitési diplomámra és az előttük lévő csendőrtisztképző tanfolyam tablójára tekintettem. Egy kicsit meditáltam és a gondolataim villámgyorsasággal cikáztak.

Egy néma rövid fohász villant keresztül az agyamon.- Igen 1993. szeptember 4.- Kenderesen ma van temetése megboldogult Kormányzó Urunknak- vitész nemess nagybányai Horthy Miklósnak, feleségének és Miklós fiának, hogy hamvaik végre magyar földön, az ősi családi sírboltban megpihenhessenek.

Gondolatban én is ott voltam a gyászolók gyülekezetében.

Elmaradt a díszes katonai temetés, a hatlovas ágyútalp, a diszszázad, a testőrök pompás dísz sora. Edig a néhai Kormányzó Urunknak mindez kijárt volna, hisz 24 éven keresztül vezette Országunkat, hol jó, hol pedig mostoha sorsában,

A temetés, mint azt már előtte is tudtuk, csak családi jellegű lehetett. Hisz arra még nem érett meg országunk

leghessen tartani. Ennek már előzőleg is hangot adott több olyan újság is, amelyek még mindig az elmúlt 45 év vörös béklyóját viselik, vagy pedig a gyöplőjét még mindig a régi rendszer "urai" tartják a kezükben.

Nincs olyan távolbalátó készülékem, hogy innen 6.000 mérföld távolságról láthassam a temetés lefolyását. De azt jól tudom, hogy aki oda elment, vagy elmehetett, az kegyelettel tette meg azt az utat.... Kegyelettel....., mert az aki a kenderesi családi sírboltban megpihenhetett, méltán kiérdemelte.

Kormányzó Urunk, Legfelsőbb Hadurunk,- 1957, február 9.-én Estorilban, Porugáliában hunyta le a szemét.- Ott nyugodott idegen földben 36 évig.

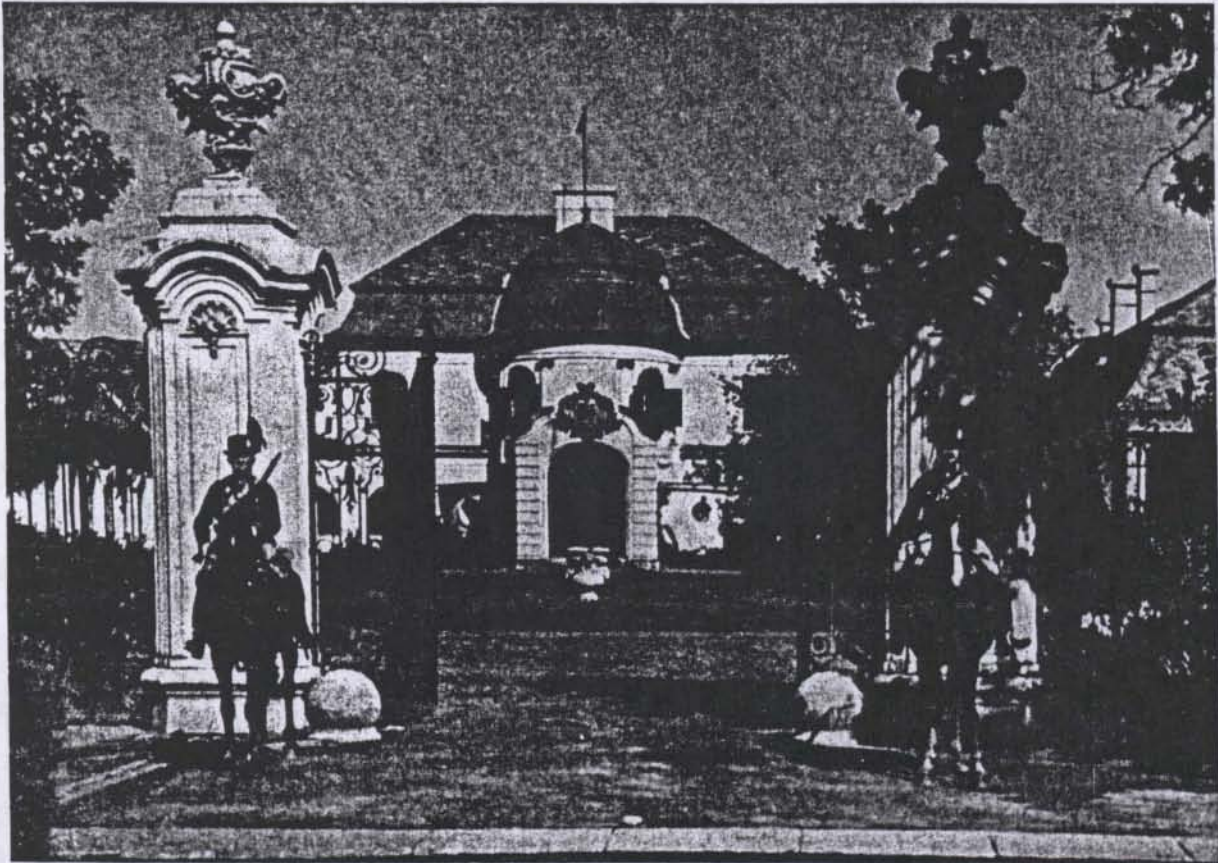
A vörös csillag lehullása Magyarországon is hozott valami változást. Ez tette lehetővé, hogy ennyi év után az a nap is elkövetkezhetett, hogy poraiban megtérhetett ősei közé egy nagy emigrációs magyar. Rákóczi,- Kossuth,- Mindszenty után, most ő volt soron.

Legyen örök nyugalma a magyar földben!-

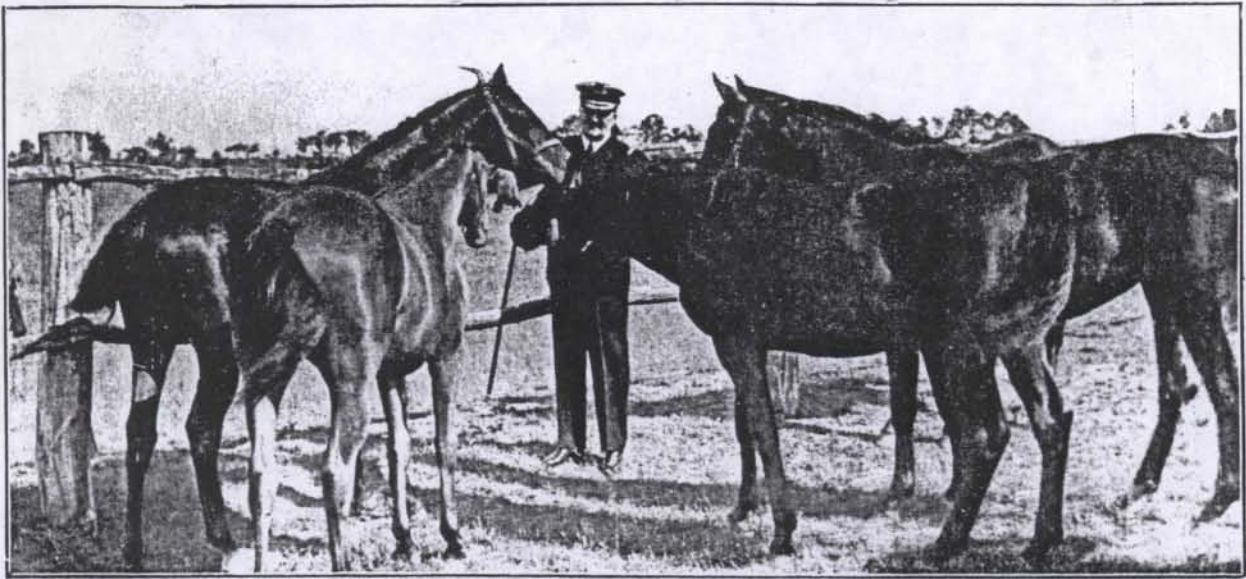
..... Behűnyom szemem s akkor ott láthatom a Horthy kastélyt s annak kapubálványe előtt két dőlő lovascsendőrt, akik vigyázzák örök álmát Kormányzó Urunknak.-

.... Emléke legyen áldott ! ...

... .. /csend-ör-szem/... ..

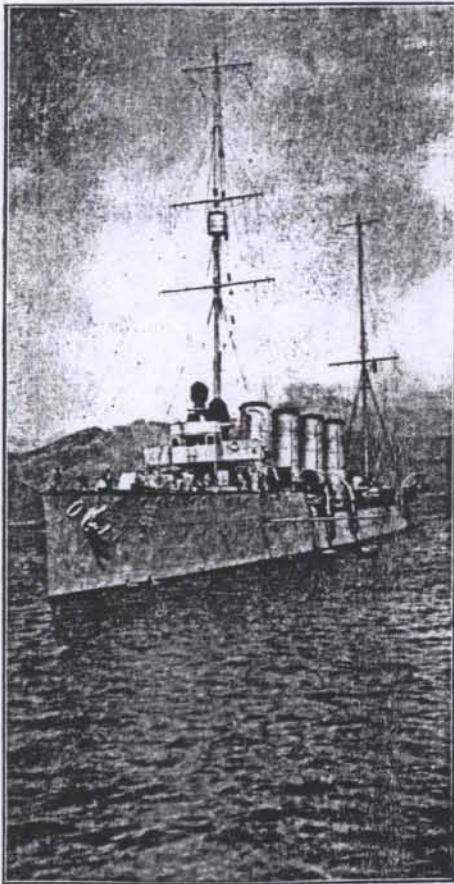
A Horthy kastély Kenderesen.

A kormányzó Kenderesen kedvenc lovai közt

Photo: M. F. I.

AZ OTRANTOI ÜTKÖZET.
=====7 r é s z k e t .7=====

„Novara”

A „Novara” parancsnoka

....." A feladat, mellyel hajóhadparancsnokságunk a "Novara", "Saida",
és "Helgoland" gyorscirkáló csoportot, Horthy sorhajókapitány vezérle-
te alatt, 1917. májusában megbizta, az volt, hogy ezt a záróvonalat

megsemmisítse. Itt ugyanis már nagyon sok tengeralattjárónk elpusztult. Horthy, akit ez a gondolat már régen foglalkoztatott és akinek javaslatára az egész hadművelet felépült, május 14.-én este futott ki hajórajával Cattaróból. Reggel hét órakor már húsz ellenséges felfegyverzett halászhajót és rombolót részben elsüllyesztett, részben felgyújtott. Az értékes acélsodronyhálókat az ellenséges hajók sorsukra hagyták, a még el nem pusztított halászhajók pedig teljes gőzzel menekültek minden irányban. Az otrantói szoros hajóroncsokkal volt tele, az áthatolhatatlannak hitt sodronyhálózat sok mérföldnyi területen uszkált a vizen, míg végül a tengerfenékre süllyedt. Az otrantói záróvonal megsemmisítése után tengeralattjáróink ismét megkezdhették tevékenységüket és szabadon ki- és befuthattak az Adriáról a Földközi tengerre."

... "Azonban a bátor vállalkozás nehezebb része még hátra volt."

"Amikor Horthy a sikerült támadás után kora délelőtt a hazai kikötőbe igyekezett, körülbelül fél tíz órakor, ellenséges tüzérvél takálta magát szemben; két angol és egy olasz cirkáló, hat nagy olasz torpedóromboló - melynek tüzérsége több mint háromszoros túlerőben volt - közeledett észak felől csatasorba fejlődött. Déli irányból pedig négy erős francia romboló közeledett hajócsoportunk felé. Az ellenség túlerőjét mutatja a következő összehasonlítás; Ausztria-Magyarország; 3 egység, 10.500 tonna, huszonhét ágyú. Antant; 16 egység-27,500 tonna, 116 különböző kaliberű, közöttük tizenhárom 15.2 cm-es, kilenc 12 cm-es és harminckét 10 cm-es ágyú."

... "De Horthy harcolni és győzni akart és ezt el is érte."

"Az ellenség már érzi lövegeink eredményes hatását és arra törekszik a távolságot növelje. Horthy azonban nem enged, célja, hogy hajói minél közelebb kerüljenek az ellenséghez. A parancsnok a parancsnoki toronyban áll, lelke és esze a vezérhajónak - a páncélfalak némileg fedezik és védik a robbanó lövedékek ellen - így vezeti a harcot. Ekkor valami rettenetes dolog történik. A parancsnoki toronyból megpillantja Horthy, hogy egyik matróza, derék jász-kún fiú, aki már hatvan ágyúlövést leadott, a kimerültségtől és gázmérgezésztől eszméletlenül esik össze. Miután az ellenség a vezérhajóra összpontosította tüzelését, az eszméletlenül fekvő matróz menthetetlenül elveszethetnek látszott. Horthy Miklós habozás nélkül kiugrik a parancsnoki toronyból, hogy eszméletlen matrózát saját fedezékébe vigye. De ugyanebben a pillanatban lövést kap és mindkét lábán megsebesülve összeszak. A "Novara" első tisztje, Szuborits korvettkapitány - szintén magyar - valamivel később gránáttól találva hősi halát hal.

Három magyar fekszik a vérrel borított fedélzeten; egy egyszerű matróz, az első tiszt és maga a parancsnok! A magyar hűségnek, hősiességnek és bajtársiasságnak mily meggázóan fenséges képe ez!".....

/ Részlet Waizel Kelemen; KORMANYZONK" c. könyvből-Bp.1938./

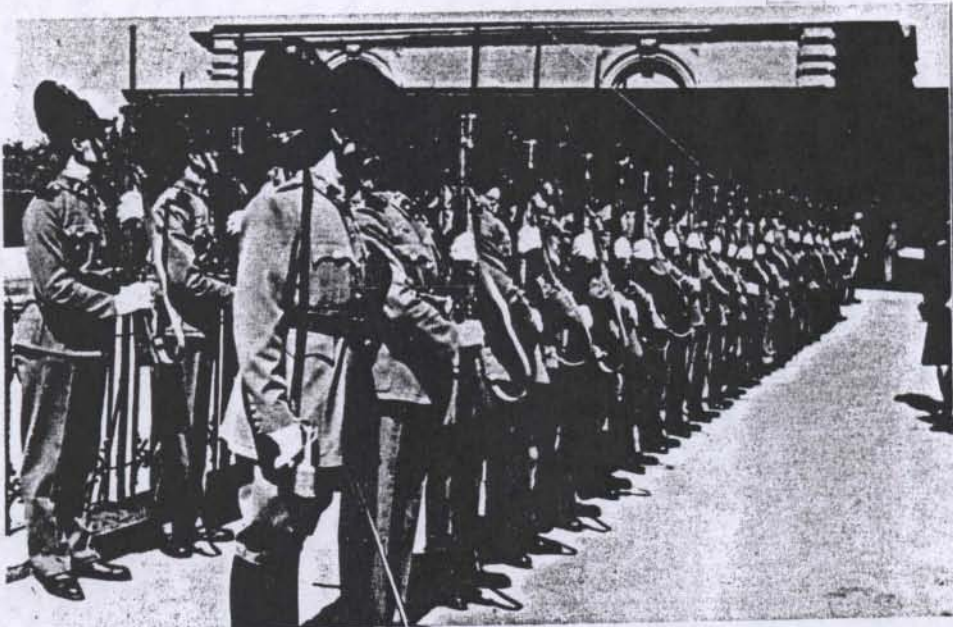

A csendőrség díszszemléjén

Photo: Schäffer

Utézzé avatás Photo: Schäffer

A gödöllői csendőr örkülönítmény tisztelgése

Téli vadászat Gödöllőn

Photo: „Faragó“

Történeti morzsák.

/ e p i z o d o k /

A máramaroszigeti osztály területén több alkalommal volt kormányzói vadászat. Amikor csendőrsztályparancsnokom, vitéz Aghy Zoltán - aranyvitézségi érmes - alezredes felment a Várba s ott a Kormányzó Úrnál jelentkezett, a Kormányzó Úr mindjárt ezzel kezdte: "Aghy, - hogy vannak a medvek Máramarosban? -

.....

Egyik alkalommal éppen Gyertyánligeten volt "Kormányzói vadászat." - Ott 80.000 holdas kincstári erdő volt medvével, szarvassal, fajdkakással stb. .. bőven. Természetesen a vadászati biztosítást a máramarosi csendőrök adták. Egy ekkor Felsővisón szolgáló főhadnagy / Dr. R.E. / az elelmet (ebédet) szállító gépkocsit leállította. Bár a benne ülő testőrtörzsrőmester jelentette, hogy az ebédet a Turán különvonat konyhájáról megszabott időre kell hogy a vadászhozba szállítsa. A főhadnagy parancsot adott, hogy előbb őt egy meggesletre szállítsa fel. - Ez megtörtént, ami miatt a vadászat csak 35 perces késéssel kezdődhetett meg.

Másnap már a Kormányzói Katonai Kabinet Irodától a pécsetes levél ott volt az Oszályparancsnokságon. - Kivizsgálás. - 24 órén belül a főhadnagy át volt helyezve egy másik osztályhoz, beosztott tiszti minőségben. -

...../

Bihar megyében tartottak egy nagy vadászatot. Ott özbakra és vad-disznóra ment a vadászat. Egyik főhadnagy / N.C. / saját elhatározásából egy húsz fős csendőr alakulattal előtte való napon jól átfésülte az egész területet. - A másnapi vadászat, - shová a Kormányzó Úr is meg volt hiya, igen gyenge eredménnyel végződött. A háziga zda pedig nem győzött szegyenében mentegedőzni. - Viszont a főhadnagy büszkén jelentette Nemeskéri Kiss Géza fővadászmesternek, hogy a Kormányzó Úr személyének érdekében s védelmére a területet előtte való napon szaposan átfésülte. - A h. szárnyparancsnok-főhadnagy 24 órén belül át volt helyezve a Délvidékre.

.....

Szabolcsban híres agarakat neveltek s főleg Gencsynek és csicséri Orosz földbirtokosoknak voltak a legjobb agarai. Minden nyár vege nagy agarászat volt Kállosmjen, Kis-és Nagykálló környékén, amelyek-

re a Kormányzó Úr egy pár agárral eljött.- Egyik agárszaton a két legjobb agár a Kormányzó Úré és a Gencsyé volt.- Gencsy egy kicsit - rabiatús ember volt s nem lehetett vele vitatkozni.- Amikor a serleg átadására került a sor, a birákkal Gencsy erős vitába szállott s birákkal s határozottan állította, hogy egy fél arrral az ő agara futott be elsőnek.

Amikor a Kormányzó Úr átvette a serleget, azt mosolyogva nyújtotta át Gencsynek ezekkel a szavakkal ; A te agarad érdemli a serleget !-

.....

A kormányzói TURÁN vonat Kisújszálláson tartózkodott az egyik vágányon félretelve, hogy ott éjtszakázzon. -Természetesen ez városi terület volt s így itt a biztosítást nem a csendőrség, hanem a rendőrség adta.- Eppen a vacsorát találták a Kormányzó Úrnak és szűkebb kíséretének, amikor egy zavaros szemű, zilált-haju férfi betoppant. - Egyből látható volt rajta, hogy nem normális.-

Az egyik szolgálattevő testőrtiszt lefogta és kivezette a kocsi-ból az elmebetegét.-

Másnap a Kabinet Irodától megérkezett a nagy pecsétetes levél, amelyben csak annyi állott, - hogy a rendőrség parancsnoka azonnal adja be nyugdíjaztatási kérelmét- betegségére való tekintettel.-

.....

Ismét egy vadászat volt.- A környéket lovas csendőrök irtázták. Egy lovas törzsőrmester járortársával együtt észrevette, hogy az úton egy nagy fekete gépkocsi áll s körülötte egy pár ember.- Szakkentyt adtak a lovasnak s rövid vágtatán már a helyszínen is voltak. Akkor látták, hogy a nagy címeres fekete kocsi a Kormányzó Úré.-

A járőrvezető jelentkezett s kérdezte, miben lehetne segítségére a Főmeltőségű Úrnak. A kocsinak valami baja lett s emiatt álltak meg. Viszont a vadászatnak idejében meg kellett kezdődnie, hisz külföldi politikusok is meg voltak arra hiva.

A járortársnak jó ötlete támadt.- Tudta jól, hogy a Kormányzó Úr tud és szeret lovagolni, így felajánlotta a lovát, amit a Legfelsőbb Hadúr örömmel fogadott el.- Kettesben a járőrvezetővel gyors ügetésben időben a helyszínen voltak s így a vadászat megkezdődhetett.- A lovas csendőr szakaszvezető pedig egy írásbeli dicséretet kapott a Kormányzó Úrtól később, hogy ilyen talpraesetten gondolkozott.-

Mert jól tudott dolog volt, a Kormányzó Úr utazásaita M. Kir. Csendőrség biztosította az egész ország területén, akár vonattal, akár gépkocsival tette azt meg. Azt viszont nem szerette, ha látta azt, hogy a csendőrök vigyázzak az útját. Ezért a parancsnekek már előre oktatták a legényseget, ha a Turán külön vonat jön-, lehetőleg rejtőzködjenek.-

Az igaz, hogy a Kormányzó Urunkat nem kellett félteni, mert igazi, becsületes magyar nép kedvelte, szerette és tisztálta.-

Füry Lajos:

Kortársaim

Vonyó Kelemen

A huszárokhoz általában kevés mesterembert hívtak be. Azokat is elosztották a szükség szerint a "dolgozó"-ba, szabókhöz, csizmadiákhoz, szíjgyártókhöz, puskaművesekhez.

Az ötödik lovas századhoz kaptunk egy kiskunmajsai patkolókovácsot, aki büzből dolgozott és nagyon értett a vasaláshoz, ahogyan a patkolást huszárnnyelven nevezték. Aztán egy albertirszai nyergest. A többi mind alföldi, kunsági, lóhoz értő magyar volt.

A kunoknak különben még Mária Terézia ünnepélyes ígéretet adott arra, hogy gyalogosnak nem sorozhatják be, csak huszárnak, mert lóra termett, jó katonák.

Éppen az istálló mögött sorakozott az ujonnan bevonult legénység és Sárközy százados úr befejezte mondókáját, aztán mielőtt az ebéd következett volna, még Fülöp tiszthelyettes úr mondott egyet-mást, hogy mit szabad és mit nem, az újonc huszárnak.

Úgy a felénél tarthatott a beszédnek, amibe bizony gyakran belecsúsztak amolyan zamatos ceglédi kifejezések, amit csak a teljes kiadású magyar népi szótárban lehet megtalálni.

Sovány, sápadt, félcípős, nyakkendős civil lödörgött arrafelé.

Mindjárt szemetszúrt Fülöp tiszthelyettes úrnak és megállt a beszédben.

A civil odajött, egészen közel.

— Aáss szoggája, . . . kéremszépen, engem ideküldtek az osztályirodából, hogy idejőjtek az ötödik lovas század szolgálatvezetőjéhez, mert engem ide osztottak be . . . de az valami tévedés lehet, mert kérem én még életemben csak a sörös kocsiiban láttam lovat és nem is kívánok közelebb kerülni . . . nekem kérem lóiszonyom van . . . én nagyon félek a lótól . . . úgy hogy kérem engem tessék áthelyezni valami más beosztásba . . . ha lehet, az élelmiszerellátókhöz, vagy az irodába . . .

Fülöp tiszthelyettes alulról föl és vissza, alaposan megnézegette a jövevényt. A bajúszát csavargatta, ami nagy zivatar kitérésének volt az előjele.

Aztán egyszerre akkorát kiáltott, hogy a pótcsikók ijedtükben keresztül ugráltak a strájfákon.

A civil emberke is megszeppent.

— Maga honnan gyüött — ?

A civil még közelebb ment.

— Kéremszépen, én Budapest székesfővárosi illetőségű vagyok és a Gyarmat utcai egyházközségnek én vagyok a pénzbeszedője és kérem akármilyen beosztásban szívesen szolgállok, csak . . . könyörgöm magának, kedves . . . izé . . . őrmester . . . szolgálatvezető úr, mint mondtam már, a lovakat nem bírom . . . kérem, én bevallom, kimondottan félek a lovaktól . . . , nem bánom kérem, ha meg kell halni a hazámért, az ellenség leszúrhat, fejem lenyiszálhatja, negyvenkettes ágyúval lelőhetnek, mind elviselem, nem bánom, csak ló ne legyen a közelemben . . .

Fülöp tiszthelyettes úr lilás vörös arca elsötétült és tudtuk, hogy ha most hirtelenében valami nem történik, mindenestől szétrobban.

Csoda történt.

Az egyik pótcsikó elszakította a kötőfékét és viháncoló jókedvében átugrotta az istálló ajtónak láncon hintázó fáját s nekiiramodott a déli napsütésnek.

Több sem kellett a cingár civilnek.

Jajgatva, segítségért kiáltozva a tiszthelyettes úr nyakába ugrott és úgy szorította félelmében.

Akkor érkezett vissza Sárközy kapitány úr.

— Kapitány úr, könyörgöm, mentsen meg ezektől a vadlovaktól, inkább ejtőernyős leszek.

A kapitány a csizmája hegyét nézegette sokáig.

— Hogy hívnak édes fiam?

— Vonyó Kelemen magánzó . . . akarom mondani,

egyházi pénzbeszedő és kézbesítő . . .

— Hát akkor, Fülöp, betesszük az irodára írónak, aztán utalja ki neki az egyik kerékpárt, majd azon jár a század után, kivonuláskor . . .

Amikor a kapitány elment, Fülöp megvetően fordult Vonyóhoz.

— Az meg egy különös adomány, hogy valaki huszár lehet, és lóva lehet és ennél szebb dolog nincs a világon, de hát az ilyen nyivákoló, siminájcs matyinak nem való ez, hát majd biciklizhet a század után . . .

Attól kezdve Vonyó Kelemen kerékpárral járt a kivonulásokra és a Gulyalegelőn majd a nyelvét harapta el a vakondtúrásokon. A ceglédi lányok pedig nevetve mutogatták a sarkantyús csizmás biciklistát.

Vonyó Kelemen az irodában igen jól bevált, még gépelni is tudott.

Egyszer jött egy olyan parancs, hogy mindenkinek lóra kell ülni, aki a huszároknál szolgál, tehát orvos, állatorvos, géhás vagy írnok, mindegy.

Nagy bonyodalom támadt ebből és a rendelet hamarosan, csendesesen kimúlt.

Vonyó csak egyszer ült lóra és pedig a Kastély nevű, mint a bárány, olyan szelíd természetű lóra.

Ügylátszik, hogy a ló megérezte, hogy ki ül rajta, mert egy kicsit megjátszotta magát és erre Vonyó Kelemen a ló nyakát átkarolva, csimpaszkodott a neki rugaszkodó lovon.

Kétszer átugratták a legnagyobb akadályt, a vizesárkot és a vörös téglafal akadályt, végre is Vonyó Kelemen az ifjútóvályában pihent meg, ahová

Kastély nyakán keresztül repült be.

Egy hétig erről beszélt a laktanya.

Vonyó két hétig gyengélkedőn volt, mert sárgaságot, számarköhögést és kólikás kanyarót kapott egyszerre.

Két hétig nem volt irnokunk és ezért a legközelebbi napiparancsban volt, hogy az irnok ezután a ke-rékpáron kívül, csakis országos járművön, vagyis kocsin, mégpedig az irodakocsin vonul ki.

Az erdélyi bevonulásnál még találkoztam Vonyó Kelemennel, akkor már örvezetői csillaga is volt és Mezőbaádon a mezőségi lányoknak arról mesélt, hogyan kell a kiskunsági, pusztai vadcsikókat alaposan megbabolázní.

Olyan jó előadó volt, hogy látható sikere volt.

Azután nem hallottam és nem láttam többé Vonyó Kelemént.

Egyszer a Wheatoni Lovas Klubot, ahová lovagolni járok, az igen előkelő Virginiai Lótenyésztők és Lovasok Társasága bemutató versenyre hívta meg.

Régen láttam már olyan sok szép lovat, mint amennyi itt volt.

A bemutatókon is öt éves gyerektől kezdve, az aggasztóan idős minden korosztály képviselve volt.

Délután került sor a díj-kiosztásra, amikor felfigyeltem, hogy egy nagy csoport hölgy, legtöbbször magasrangú tisztviselők feleségei és lányai, dúsgazdag birtokosok, gyárosok körülállanak egy őszes, de nagyon ismerős kinézésű, lovaglórúhás embert.

Biztos voltam benne, hogy valahol már találkoztam vele, de nem tudtam, hogy hol.

Első pillantásra látszott, hogy lovagló csizmája a legrágább angol cégnél készült és öltözete szintén.

Megkérdeztem a Klub egyik vezetőjét.

Bólogatni kezdett.

— ... a leghíresebb európai úrlovás... ma már nem lovagol, csak oktat, állítólag valamikor a nemzetközi versenyek bajnoka volt, én nem tudom, de hogy népszerű, az biztos ... Meg aztán tudja, itt nagyon tetszik, főleg a nőknek, hogy előkelő, európai család ... valami gróf, vagy micsoda ... egyébként magyar, a neve von Yo ...

A von-szót amerikaiáisan: van-nak ejtette.

Abban a pillanatban eszembe jutott a ceglédi laktanya és az ötödik század körletében a vályú-jelenet.

Közelebb mentem és megszólítottam.

— Adjon Isten, Vonyó úr ...

Összehúzott szemmel nézett rám.

— Csak nem az önkéntes úrnak tetszik lenni. ..

A hölgyekhez fordult és Charles Boyer hang-súlyozással mondta.

— Ekszjúz mi lédisz áj bí bek szún ...

Meghajolt mélyen és kezével széles félkört írva a levegőben, egy piruetet csinált.

A hölgyek elbájozva óh-oztak és sóvárogva néztek utána.

Félreültünk az egyik elkerített lókiputó kerítéséhez.

— A háború után nehéz sorom volt. Az állatkert-

ben a pónik istállójának rendbentartása és etetés volt a dolgom. Kétszer meg is rugott egy bűdös állat. — Ötvenvenhatban kijöttem, aztán a Camp Kilmerben egy csinos nő azt kérdezte tőlem, hogy mihez értek, mi volt a foglalkozásom. Mit mondjak, hogy semmihez sem értek, hogy pénzbeszedő voltam ... megmondtam becsületesen, hogy lovakkal foglalkoztam...

Cigaretára gyűjtött.

— Tulajdonképpen a nevem okozta a félreértést, ugyanis, a listairásánál elválasztották a nevemet és nem úgy írták, mint magyarul, hogy Vonyo, hanem úgy, hogy Von Yo. Először azt hittem, hogy talán kínainak néztek.

Később jöttem rá, hogy a lovakkal kapcsolatban azt hiszik, hogy valami arisztokrata vagyok ...

Elhallgatott.

— Kérem, én már annyi mindenen mentem keresztül az életben és annyit szenvedtem.. hát meghagytam őket ebben a tévedésben ... becsületesen mondom, én nem állítottam semmit, csak hagytam, hogy von Yo-zanak, hát tessék mondani, bűn ez? — Mért kell nekem tiltakozni ez ellen kézzel-lábbal? És jött ez a gazdag virginiai birtokos, akinek akkora vagyona van, hogy helikopterrel sem tudja bejárni, aztán meghívott, hogy vezessem a birtokán létesítendő lovas iskolát. Én szabadkoztam, hogy hát én nem olyan lóértő ember vagyok ... erre megduplázta az ígéretét ... tovább szabadkoztam, akkor háromszorosat ígért ... — féltem, hogy megharagszik és hát — elvállaltam ... azóta itt vagyok s minden igen jó ...

Aztán megkérdeztem.

— De azt mondja meg nekem, hogyan tudja vezetni az iskolát, amikor csak egyszer ült lovon életében, ha jól emlékszem a vályúra ...

Bólogatott.

— Tehetség kell mindenhez. — Néhány lovas könyvet beszereztem, aztán én főleg elméletileg oktatok, hivatkozva arra, hogy egy ugratásnál a gerincem megsérült és ezért nem szabad lóra ülnöm kilenc és fél évig. Van néhány helyettesem és kiségitő oktatóm, azok ellátják helyettem ... Egyébként láthatja, mindenki megvan elégedve a munkámmal ...

Megint elhallgattunk.

Olyan húszéves, csinos lány jött felénk, lovaglórúhában.

— Egyébként ez a menyasszonyom, ő a tulajdonos leánya és a jövő héten tartjuk az esküvőt ...

Mikor a szemébe néztem, magyarul kezdett.

— Tessék elhinni, én nem tehetek róla, — belémszeretett és az öreg is nagyon örül neki ...

vitéz Berancki Tamáska Endre

E g y h o s s z ú é j t s z a k a .

1945 május első vasárnapja volt.- Nem messze dörögtek az égyük s néha -néha amerikai bombázók tették érdekesebbé az életünket.

Már szépen tavaszodott.- Prágától dél-keletre voltunk, a németek közé beékelve. - A maradék 24-es hadosztály már ekkor ki volt vonva a harcokból Prödlitz környékére, hogy azt feltöltsék s újra bevessék csak azért, hogy a visszavonulást egy kicsit lassítsa a német hadvezetőség.

Egy kisebb völgyben feküdt Neuschloss városka, körülötte fenyővel borított hegyek.- De lehetett érezni, hogy már nem sokáig bírják tartani magukat a keleti vonalom lévő erők. Ember és lőszerhiány is erősen mutatkozott.

A kis cseh városban volt egy szép barokk kastély, melynek lakói már régen elhagyták a várost. Az egy emeletes kastély homlokzatán ott diszlett még a kilencágú koronás grófi címer is.- Nagy széles márványlépcső vezetett fel az előcsarnokból jobbra és balra az emeletre. A fordulóban egy ágaskodó hatalmas kitömött barna medve nézett az érkezőre. Mellette egy fekete -lakkozott kocsisán s rajta egy sárga réztáblán bevésve ez állott;-E székön szemlélte meg Napoleona környéken táborozó hadait. A másik oldalon pedig egy állványon egy dányereg. Ezen a réztábla azt hirdette, hogy ezen a nyergen ült a kastély úrnője, amikor kilovagolt egy pár alkalommal Napoleonnal.

A kastély berendezése azonban már eléggé hiányos volt.-Egy magasabb német parancsnokság foglalta el az épület nagyobbik részét, míg a bal szárnyon a Legmagasabb Magyar Összekötő Törzs és a VI. hadtest törzsének egy kis maradványa helyezkedett el. Alig pár napja engem is az Összekötő Törzshöz vezényeltek a 24-es hadosztálytól, mivel vitéz Thassy-Plávenszky Ferenc csendőr alezredes nyugatra került kórházba.

Az Összekötő Törzs csupa idősebb törzstisztekből, -ezredesek, alezredesek-ből állott. Mint a Táborig Rendszert főnöke én voltam a legfiatalabb. Ekkor már csendőr törzstiszteket nem tudtak találni a környéken.

..... Vasárnap a reggeli órákban- azt lehet mondani, -hogy a város cseh lakossága mind az utcákon jött fel- s alá. A toronyból hangszóró recsegett s néha kidugták a vörös lobogót a torony ablakán, hol meg behúzták. A cseh férfiak hol kitűzték a vörös kokárdát, hol pedig zsebredugták. Jól tudták, hogy az első vonal is már elég közel eshet a városhoz, mert a tüzéségi párbeszéd egyre közelebből volt hallható.

A Legmagasabb Magyar Összekötő Törzs tisztikara összejött, hogy mit is csináljon ebben a zavaros helyzetben. vitéz Pápay Alajos ezredes irásbeli parancsot fogalmazott, hogy táborig csendőrökkel portyázzam a várost. A parancs szerint azt nekem kellett vezetni.

Összesen 13 táborig csendőröm volt ekkor, mert a 35-ből a 24-es hadosztály átállása idején a rés betömésénél a harcban a többi elesett, vagy megsebesült, vagy pedig fogságba esett.

vitéz Pápay ezredes parancsában az is benne volt, hogy a tömeggel való összetűzéstől tartózkodjak. Fegyvert csak akkor használhatunk, ha ránk lönek a cseh felkelők.-

A parancsot beletettem a térképtáskámba s hat csendőrt felszereltem s kivonultunk a kastélyból.

Főleg a Főutcát portyáztuk.- Amikor a 6 fős járőr valamire elhaladt, utat nyitottak a csehek, vagy a kapuk alól néztek bennünket.- A hat fős csendőrrjárőr megjelenése mégis csak tekintély parancsoló volt. Négy karabéllyal és két géppisztollyal voltunk felszerelve s egy pár Vöcsey kézigranát is lapult a zsebekben.- Magam a járőr előtt mentem, de még a pisztolytáskámat sem gomboltam ki.

..... Délben csak egy rövid pihenőt tartottunk a kastélyban. Ott jelentettem, hogy eddig nem történt semmi. vitéz Pápay és Magzary ezrede-

sek, és Kovács alezredes hallgatták meg jelentésemet.-

A városkát egész délutánig portyáztuk. -Rendzavarás nem volt. Fegyvereket nem láttunk, mert azok valószínűleg a padlásokon, házakban tartózkodtak.

.... Már kezdett sötétedni, mert a nap kezdett lebukni a környező hegyek mögött. Így a város déli kijáratához vonultunk, ahol mint utolsó ház, egy egyemeletes iskola állott. Utána már több ház nem is volt. Itt egy híradó szakasz volt beszállásolva Paszternák tart. hadnagy parancsnoksága alatt. - Azzal az elhatározással mentünk be az épületbe, hogy ott egy kicsit megpihenünk s megmosakszunk. Esetleg még eszünk is, ha kapunk a híradók konyhájáról vacsorát. A hat csendőr a földszinti szobába ment be, míg én meg egy kicsit beszélgettem Paszternák hadnaggal, majd felmentem egy emeleti kisebb szobába. Rám is rám fért egy kis pihenés.

Közben már be is sötétedett, de a nagy cseh tömeg még mindig az utcán hömpölygött. A toronyból pedig a hangszóró állandóan üvöltött, de hogy mit nem értettem meg, mert csehül szólt.

A vacsorát akartam éppen elfogyasztani az emeleti szobában, ahol még ott volt Tóth István tartalékos hadnagy is, amikor az egyik híradós katoná belépve jelentette, hogy velem akarnak beszélni lenn a földszinten, a főbejártnál.

Lementem a főbejárthoz s kiléptem a küszöbre s kérdésem az ott álló híradós őrt, hogy ki keres? -...Az utcán kinn már erősen sötét volt. A nagy tömeg pillanatok alatt nekiszorított az ajtófélfának és közvetlen közelről két fekete-esőköpenyes alak két oldalról a géppisztolycsövét nyomta az oldalához. Pisztolymozgáshoz kaptam, de azt kicsavarták a kezemből és a tömeg benyomott az épületbe. Hirtelen felszaladtam a lépcsőn s ott a táborig telefonkagylót felkapva csak annyit tudtam belekiáltani, hogy cseh partizánok benyomultak az iskola épületébe. Ekkor már a kaputok alól előkerültek a fegyverek s.... Még annyi időm volt, hogy leszakítottam a kagylót a vezetékről, amikor már mellettem termett a két esőköpenyes alak géppisztolyt rám szegezve.

Csak annyit mondtam a kagylót kezemben tartva ; -Telefon kaput !- Es mutattam az elszakadt vezetéket is.

Betuskoltak az emeleti szobába, ahol már ott ült a szalmán Tóth István hadnagy és Br. Varga Károly próbecsendőr őrzetű. - Az ajtót kívülről rámkézték. Ez alatt a karórát és a gyűrűmet levéve a csizmámszárába dugtam. -Ami biztos, az biztos. Majd nemsokára a két szovjet partizán, -magyar rohamsisakkal a fején bejött egy magyhasú cseh csendőr altiszt kíséretében. Ez bement, hogy podporucnik, azaz alhadnagy. A tényérsepkáján körben vörös szalag volt. Törve magyarul is beszélt, mert mint mondta magyar vidéken is szolgált egy darabig a Felvidéken.

A két szovjet partizán leült velünk szemben egy-egy szodásüveges ládára s géppisztolyuk csövét felénk irányították. Majd elkezdődött az eszmecsere a cseh alhadnagy tolmácsolásával. Arra akartak rávenni, hogy üzenetet küldjek fel a kastélyba, hogy a németek hagyják azt el. Adják meg magukat. Akkor az ott lévő magyaroknak nem lesz semmi baja.

Azt válaszoltam, hogy még telefon sincs, hogy az oroszai magyar parancsnoksággal beszélni tudjak. A vezeték el van vágva. Az idő ólomlábakon járt. Ha az oroszok nem kérdeztek, csak csendben ültünk a szalmán. Még egymással sem beszélünk, mert ezt meg a cseh alhadnagy érte volna meg. Az órát sem nézhettem meg, mert az meg a csizma szárában volt. Így az idő múlását nem tudtuk ellenőrizni. Kinn sötét éjszaka volt, beborult égbolttal, ahogy az ablakon kinéztünk.

Ugy éjjel tájban lehetett, amikor a két orosz kiment s a cseh alhadnagy vette kezébe az egyik géppisztolyt s ő őrzött be-nünket- Kopogást hallottunk az ajtón és egy fekete esőkabátos fiatalember lépett be. Gondoltuk talán őrségváltás.- Azonban a belépő személy magyarul köszönt s szétnyitva az esőköpenyt, alatta magyar táborig lelkeszi egyenruha volt. Bemutatkozott;-Kovács tartalékos prot. táborig lelkesz,- Majd elmondta, hogy felvidéki és így csehül és tótul is jól beszél. Közölte, hogy a kastélyból,

jött le, ezzel a megbizással, hogy megtudja mi is van velünk. A németek már eltorlaszolták magukat. Két páncéltörő ágyút felállítottak a földszint ablakaiban. Oda a partizánok egy könnyen nem tudnak bejönni.

A táborig elkösznek még azt is megsugtam, hogy időt akarok nyerni a tárgyalásokkal s főleg a reggelt várom már nagyon.

Miután a táborig elköszszel mindent megbeszéltem, visszajött a két szovjet partizán is a szobába s közölték velem, hogy magukkal akarnak vinni fel a hegyekre a parancsnokukkal való tárgyalásra. Erre határozott nemmel válaszoltam. Ezt még a távozó táborig elkösz is hallotta.

Majd közöltem velük, hogy éppen most küldtem üzenetet a kastélyba. A parancsnokom engedélye nélkül én nem határozhatok.

Ezután a szobában síri csend uralkodott. A két partizán régyújtott egy mahorka cigarettára, fújták a füstöt és néztünk egymással farkasszemet..... Talán vagy két órátelhetett el, amikor újra kopgtattak az ajtón. Vaszócsik Gusztáv, tartalékos tüzér zászlós lépett be. Ő ruszin fiú volt s tökéletesen beszélt oroszul is. A két partizánnak elmondta, hogy valószínű, - a németek megadják magukat s ki fognak a kastélyból menni. - Közben egy kicsib felém fordulva kacintott egyet.... Most már csak nyugodtam várjanak.... Majd Vaszócsik a köpenye zsebéből elővett egy üveg pálinkát s megkínálta vele a két partizánt. - Még mi is huztunk az üvegből, nehogy azt képzeljék, hogy az meg van mérgezve. No meg a "barátság" kedvéért. Majdnem egy órát töltött velünk Vaszócsik zászlós s jó bőbeszédű lévén, lyukat beszélt a partizánok hasába is. Az üveg tartalma is fogyott erősen, amit a két partizán kezelt ezután. Mielőtt búcsúzott Vaszócsik, odasugta nekem, hogy szó sincs arról, hogy a németek megadják magukat.

..... Keleten az ég alja már szürkülni kezdett. A két partizán is elszelelt, mert nappalra már nem mertek ottmaradni. Csak a cseh alhadnagy maradt már velünk. Felállva az ablakhoz mentem s láttam hogy az épület körül cseh felkelők őrzik fegyveresen. A nap is kidugta már az első sugarát s láttam, hogy a cseh őrnök is erősen fészkelődik. Valamit úgy láttam, hogy érzett a levegőben. - Mi meg hárman hallgattunk, sőt az öreg Tóth hadnagy már néha szunyókált is s így adta meg magát a sorsának.

Magam csupa fül voltam. Minden kis zajra figyeltem, hátha valami történik..... Egyszer csak hatalmas dörrenésekre figyeltem fel. Azok mindig közelebből jöttek.... A utcáról pedig hallhattuk jól a nagy csendben a kiabálásokat; -Pozor-Nyemci!... Pozor Nyemci! - Vigyázat németek! -

Amikor ezt meghallotta a pohos csalák, hamar felpattant a lédárról és kiszaladt a szobánkból. Felálltam s ablakhoz menve láttam, hogy a fegyvereket a felkelők az épület feléhez támasztva szaladtak felfelé a hegyoldalon az erdő felé. B, Varga Károly, aki egész éjtszaka nem mert felkelni a szalmáról, maga alól előhuzta a géppisztolyát s ide adta. Így még én is az ablakból egy jó sorozatot csehek után tudtam küldeni, hogy még jobban szaladjanak. -

Az ajtónkat kinyitva szaladtam lefelé a lépcsőn s velem szemben, egy pisztolyt tartó német páncélos főhadnagy jött. Csak annyit mondott; Kapitány ur, most már szabadok! -

Aztán elmondta, hogy három tigrissel s kb. 40 fős légénységgel jöttek be a városba. Azt lehet mondani, ellenállás alig volt. Körülbelül negyven cseh halott s két német sebesült volt. A híres cseh felkelők eldobálva fegyvereiket ki merre tudott, futott is.

Igy térhettem vissza a kastélyba egy hosszú éjtszaka után, Ott megtudtam, hogy az elmúlt nap folyamán szovjet partizánok leállították azt a gépkocsit, amelyben Dr. Varga Kálmán állatorvos alezredes és Burza Béla vk, őrnagy ültek. Pisztolyaikat, óráikat, értéktárgyaikat elvették, majd szabadon engedték őket.

..... Ha most sok év után visszaemlékezek erre a hosszú éjtszakára, - még ma is úgy érzem, hogy akkor az életünk hajszálon függött. De a nyugalom, józan gondolkodás meghozta szabadságunkat.

A sarasotai Magyar Katolikus Egyház aug. 20-án Szent István misét tartott. Ft. dr. Szépa László r.k. lelkész- Erdemkeresztes Szt. László lovag celebrálta. Sarasota és környékbeli magyarsága felekezetre való tekintet nélkül igen nagy számban jelent meg azon.-

.....

A sarasotai Magyar Keresztény Egyház okt. 3.-i Istentisztelet után egyházi közgyűlést tartott. Ez alkalommal hívták meg az egyház lelkészéül Nt. B o d o r P é t e r P Á l református lelkészt. Nt. Bodor három évet a kolozsvári ref. Theológián és a nyedix évet pedig az USA-ban végezte. Azonkívül az USA-ban gépészmérnöki oklevelet szerzett.

A közgyűlés második pontja pedig az volt, hogy a sarasotai Magyar Keresztény Egyház csatlakozott a Kálvin Egyház megyéhez.-

.....

Hungarian - American Cultural Association Inc.

Kossuth Club

MEGHÍVÓ

Magyar szeretettel hívjuk Egyesületünk minden tagját, barátait és a környéken élő honfitársainkat az

1956-os Magyar Szabadság harc 37-ik évforduló megemlékezésére.

1993 - Október 24-én Vasárnap d.u. 3:30 órai kezdettel.

3145 Southgate Circle, Sarasota, Southgate Community Center termében.

MŰSOR:

1. Magyar Hiszekegy
2. Elnöki megnyitó: elmondja, **v.B. Tamáska Endre**, alelnök.
3. Ünnepi beszéd: **Dr. Fűry Lajos**, író.
4. Tamási Lajos: "Piros a vér a pesti utcán." - szavaltat, előadja: **Dr. Szép Gáspár**.
5. "Ha én rózsá volnék." énekeli - **Boros Ilona**, gitáron kíséri - **Mihók Eszter**.
6. Magyar Himnusz: énekli a Közönség.

Műsor után szendvicseket, süteményt, kávét kínálunk kedves vendégeinknek.

Hozzájárulás a költségekhez \$5.00

Mindenkit szeretettel vár a

Vezetőség

Az okt. 24.-én megtartott 56-os Magyar Szabadságharc Ünnepsége jól sikerült. -Sarasota magyarsága méltóképpen vett szon részt.-

Az alelnök megnyitó beszédéből;-"Magyarországon most 37-szer köszöntött be az ősz 1956 óta, A sárguló levelek adnak egy kis színt a szürke kövezetekre.

-Visszeemlékezünk.-...

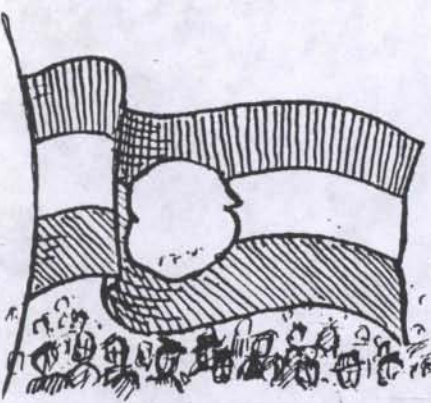
.... Mi is összejöttünk itt lenn Floridában, hogy ezen a napon áldozzunk azoknak a hősöknek emléke előtt, akik szembe mertek állni a hatalmas szovjet vörös medvével. Nem kimélve életüket is feláldozni a Hazáért.

.... Nekünk kötelességünk emlékezni, kinn élő magyaroknak, mert az otthoni--ugynevezett szabadság---még elég döcögve halad. Nekünk még mindig jó példává kell elől járnunk....."

Az ünnepi szónok igen érdekesen kapcsolta össze az 1956-os eseményeket az 1848-49-es eseményekkel. Beszédében pedig komoly történelmi háttérrel is adott.

Dr. Szép Gáspár 11 évet töltött a szovjet Gulágban, Vorkután, s

igy a kommunista "pedicsmot" a saját bőrén kellett megtapasztalnia..
1956 őszén pedig a börtönből Magyarországon a szabadságharcosok szabadították ki.-
... ..

1956. OKTÓBER 23.

**** E M L E K É Z Z Ü N K A 37. É V F O R D U L Ó N ! ****
*** **

Már kimentek a meghívók, melynek felső részét itt közöljük;

BORBÁLA BORBÁLA BORBÁLA BORBÁLA BORBÁLA

KEDVES TŰZÉR BAJTÁRSAINK & BARÁTOK!

A Floridában élő magyar tűzérek a Szent Borbála ünnepséget az
idén a HARLEY SANDCASTLE étterem külön termében -
(Sarasota, Fl.34236- Lido Beach)
1993 december 3-án fogják megtartani, amelyre Mindnyájukat
nagy szeretettel várja -----
a RENDEZŐSÉG

MAGYAR TÁRSASÁG HUNGARIAN ASSOCIATION

1450 Grace Avenue, Cleveland, Ohio 44107

Tel.: (216) 226-4089

ÁRPÁD AKADEMIA

MAGYAR KONGRESSZUS

ÁRPÁD REND

Kedves Magyar Testvéreink, Kedves Barátaink!

Szíves tudomásukra hozzuk, hogy a Szabadvilági Magyarok VI. Világkongresszusát, mint a külföldön élő magyarság parlamentjét, az ez évi 33. Magyar Kongresszust, valamint az Árpád Akadémia XXVIII. évi rendes közgyűlését

1993. NOVEMBER 26—28 KÖZÖTT RENDEZZÜK MEG

Cleveland városában, a belvárosi Holiday Inn szálló termeiben
(1111 Lakeside Avenue, Cleveland, Ohio 44114).

MAGYAR KIRALYI CSÉNDÖR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

ROYAL HUNGARIAN MOUNTED POLICE VETERAN ASSOCIATION
KÖNIGLICH UNGARISCHER GENDARMERIE KAMERADCHAFTSBUND
ASSOCIATION DE LA GENDARMERIE ROYALE HONGROISE

vitéz Baranchi Tamáska Endre
MKCSBK vezető
/1974-1983/

Dr. Für Lajos úrnak
Hónvédelmi Miniszter

A FBH. szerkesztője ebben az évben két hónapot /máj.jun./ Magyarországon töltött.- Elkészített egy beadványt- ügyis, mint a MKCSBK volt vezetője-, amit személyesen akart átadni a Hónvédelmi Miniszternek. -Sajnos ez nem sikerült. Így a másik megoldást választotta. A HM.Rehabilitációs Bizottság és a HOHE elnökségi tagját kérte meg, hogy beadványát a H.M.-hez adja be.-Ez megtörtént 1993. aug.27.-én.

A beadvány megérkezésétől a szintén másolatban mellékelte HM. távközlő.

Ezt a FBH. szerkesztője 1993.szept. 18.-án kapta kézhez. Az "érdemi válasz megküldését "türelemmel" várja azóta is.

Tudomást szerzett arról hogy a beadvánnyal kapcsolatban hosszasan tárgyaltam az elaposan és minden vonatkozásban helyt álló beadványodról, amivel valamennyien egyetértünk.

Für Lajos biztosan egyetért beadványod teljes tartalmával, de tehetetlen a sok ellenséges erővel szemben, akik minden jelentős "igaz magyar ügyben" az igazság teteleit, jogtalan, alaptalan rendeleteiket megvédik.

Hát így állunk 1993-ban Úr színe előtt.-

I N N E N -

O N N A N .

Otthonról kaptam meg a MAGYAR FORUM 1993, szept. 30.-i számát.

Sok érdekes cikk volt benne. De a 3. egész ol-

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés Ideiglenes Kormány 1944.dec.21.- és 22.-én az 1.690/1945 sz. rendelettel a M. Kir. Cséndőrség intézményét megszüntette és szervezetét feloszlatta.

Ez a rendelet akkor kelt, amikor még Magyarországon folytak a harcok. Tehát a szovjet szuronyokra támaszkodó Nemzetgyűlés Ideiglenes Kormány nem képviselhette akkor az egész ország lakosságát. Magyarországon a harcok 1945. április 4.-én fejeződtek be.

A M.Kir. Cséndőrség 1881 évi III. tc. törvényként került a magyar törvényterbe, miután a király 1881 febr. 14.-én ezt a törvényt aláírta és szentesítette.

Egy törvényt egy ideiglenes kormány nem hatálytalaníthat, ez minden jogállamban törvényellenes.

1./ A M.Kir. Cséndőrség katonailag szervezett fegyveres őrtestület volt.

2./ Minden cséndőr/ tiszt és legénység/ előbb katonai, majd cséndőr esküt tett.

3./ A M.Kir. Cséndőrség egyenruhája, rendfokozata, rendfokozati jelzései teljesen egy volt a M.Kir. Honvédségével.

4./ A tiszt rangsorolása címe: "M.Kir. Honvédség és Cséndőrség tisztjeinek és hasonlóállásúaknak rangsorolása." Ez mindig a H.M. kiadása volt.- Itt a besorolás- az Egészségügyi csapat/ honvéd/ után jött a M.Kir. Cséndőrség csepattisztjai, majd utána jönnek; a honvéd menéskar, szakszolgálatos tisztok, tábori lelkesek, orvosok, hadbírók, mérnökök, hadbiztosok, gazdasági tisztok ...stb.

5./ Minden tiszt előléptetés, kinevezés, kitüntetés a Honvédségi Közlönyben jelent meg a cséndőrtisztekről is.

6./ A cséndőrtisztekre is ugyanez a "Beszűlet-ügyi Szabályzat" és "Nősülési Szabályzat" volt érvényben, mint a honvéd tisztekre.

7./ A Szolgálati Szabályzatban a cséndőrtisztek fegyelmi és fenntartási joga ugyan az volt, mint a honvéd tiszteknek a legénységgel szemben.

8./ A M.Kir. Cséndőrség felügyelője mindig a Honvédségtől kinevezett tábornok (altábornagy) volt. Amennyiben egy cséndőrezredet tábornokká kinevezett az államfő, sz szonnal a M. Kir. Tábornoki kar tagja lett.

9./ A M.Kir. Cséndőrségtől volt vezénylés, sőt áthelyezés is a M.Kir. Honvédséghez. Az Akadémiát végzett cséndőrtisztek először két évet a M. Kir. Honvédségnél kellett hogy szolgáljanak. Majd a Cséndőrtiszti tanfolyamra vezényelték őket/. kettőre képesítés./

10./ A M.Kir. Cséndőrség tagjai a KBTK tartoztak a felettük a M. Kir. Honvéd Hadbírósg itélkezett mindig.

A honvéd hadbírói kerből a magasabb cséndőr tiszt parancsnokság hoz mindig voltak vezényelve hadbíró tisztok. NB. a M.Kir. Cséndőrség tagjai a polgári bíróságok hatáskörébe tartoztak.-

11./ A H.M.-nek volt Cséndőrségi Osztálya /H.M.-20./, ahol a cséndőrségi / tiszt és legénységi/ személyi ügyeket intézték.

A H.M. cséndőrségi osztálya országos viszonylatban a Cséndőrség "közbiztonsági" és "gazdasági" ügyeivel foglalkozott.

12./ A M.Kir. Cséndőrség tagjai (tisztok, altisztek, legénység) ugyanezokat a kitüntetések kapták mind, békében, mind háboruban, mint a M.Kir. Honvédség tagjai.

13./ A M.Kir. Cséndőrség tisztjai ugyanezt a "csepattiszt jelvényt" viselték, mint a honvéd tisztok. Ugyanezt a "Honvéd portügyességi jelvényt" nyerhették el, mint a honvédek.

14./ A M.Kir. Cséndőrség állományából éppen úgy vezényelték a "gyalogos", "lovas" testőrséghez, a Koronásőrséghez, mint a Honvédség keréből. -Jól tudott, hogy két cséndőrtiszt is volt a Testőrség állományában pár évig.

15./ A M.Kir. Cséndőrség tisztjeinek a Mijűsitési Táblázatait a H.M. 20. Osztálya őrzte. - *) 16. -

/ folytatás a másik oldalon

dalt egyik parlamenti ülésnek szánta; KOMEDIA ? címmel.

Ebből tudtuk meg, hogy a parlament 1993. szept. 21.-i ülésén Szabó Lukács országgyűlési képviselő egy interpellációt nyújtott be a legfeljebb ügyészhez; Csendőrsors - Kirekesztők - avagy létez-e törvényelötti egyenlőség ma Magyarországon ? címmel. - A vita 15 óra 40 perctől 15 óra 50 percig tartott. Miután Szabó Lukács sem a főügyesztől, sem pedig a parlament elnökétől kérdésére nem kapott választ, ezekkel a szavakkal fejezte be felszólalását; Elnök Úr ! Tisztelt képviselőtársaim ! Nagyon megérttem azt, hogy önök miért nem kívánnak szavazni, éppen ezért visszavonom az interpellációt, újra majd 1994-ben fogom én is feltenni, mint Zétényi Zsolt, vagy pedig akkor, hogyha új legfőbb ügyész lesz. -

/ MAGYAR FORUM /

Nem férnek meg egymás

mellett... A HADAK UTJÁN 1993, jul.-aug.-i 429. számban közölte, hogy a Honvédelmi Miniszter 1992.jul. 28.-án kiadott 15/ 1992. sz. rendeletével a német megszállók elleni harcra önként jelentkezett magyar katonák érdemeinek elismerésére a "Független Demokratikus Magyarországért Emlékkörmet" alapította.

Viszont arról is olvastunk, hogy otthon a Tűzkereszt és Nemeztvédelmi-Kereszt- kitüntetések viselését hivatalosan betiltották.

Mi is volt a katonai es-

A felsorolt pontok alapján világosan látható, hogy a volt M.Kir. Csendőrség tagjai elsősorban is katonák voltak s így a H.M. alá tartoztak.

Eppen ezért a jelenlegi Honvédelmi Miniszter vegye ezeket figyelembe s tartsa szem előtt, hogyha a hivatalhoz volt csendőr személyek valami kérelemmel fordulnak, azokat ne utassítsa vissza, vagy tegye át a B/1-hez, mert még a régi B.M. sem dönthetett személyi ügyekben.

Mindzeket egybevetve, kérem a Honvédelmi Miniszter Urat, hogy ezektől minden személyben, mint pedig hivatalában olyan intézkedéseket tegyen, ami ne legyen hátrányos a volt csendőrségi személyekkel kapcsolatban.

Azt, hogy otthon mennyi élő volt csendőr, özvegy, vagy hiedárva van még, azt mi itt kinn nem tudhatjuk. Mi csak a nyugaton élő volt testvérti tagokat tartjuk számon. -

"Híven, Becsülettel, Vitázni !"

Sarasota, Fl. USA, 1993, május 10-án.

Üszinte tisztelettel és megbecsüléssel;

v. Baranchi Tamáska Endre

*) 16./Mozgósítás (M.) esetén a f. állított fel hadtáp zászlójelket, amelyeknek parancsnoka mindig hivatásos csendőr tisztségű volt s még két hivatásos csendőrfőtiszt /százados, főhadnagy / volt mellé beosztva. A legénység idősebb honvédekből állott, míg a tisztikar /század- szakaszparancsnokok/ tart. honvédtisztekből.

/vitész Baranchi Tamáska Endre / v. m.kir. csendőrszázados s MKCSBK volt vezetője.stb.

2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL 34231- USA:

HONVÉDELMI MINISZTERIUM
TÁRSADALMI KAPCSOLATOK ÉS SAJTÓ FŐOSZTÁLY

Nyt.szám: 101/112/1993

...számu példány

v.Baranchi Tamáska Endre úrnak

2621 Woodgate Lane
Sarasota
FL 34231
USA

Tisztelt Baranchi Úr!

Illetékességből megkaptuk honvédelmi miniszter úrhoz írt levelét (mely a Honvédelmi Minisztériumba 1993.08.27-én érkezett).

Az Ön levelében szereplő kérést és indoklást szakértők bevonásával megvizsgáljuk. Az érdemi válasz megküldéséig szíves türelmét kérjük.

Budapest, 1993. szeptember 07- n.

Tisztelettel:

Dobos László
(Dr.Dobos László)

főosztályvezető

künkben ?-... "Csapatainkat, zászlóinkat, lövegeinket és egyéb harci eszközeinket én nem hagyom és az ellenséggel soha a legkisebb egyetértésbe sem bocsátkozom...."

A Tűzkereszt/I.fok./ elnyeréséhez legalább hat hónapi harctéri szolgálat volt szükséges, míg a Nemzetvédelmi-Keresztet más módon kifejtett hazafiassal tettekkel lehetett kiérdemelni békeidőben is.

Igy világosan látszik, e két kitüntetésnek semmi helye nincs az állásért, csapatoktól való megszökésért kiérdemelt kitüntetés mellett.

... 000 ...

TÓKÉS LÁSZLÓ PÜSPÖK
Nagyvárad

"Ó benne vala az élet,
és az élet vala az emberek világossága."
/ János Evangéliuma 1,4 /

Capt. Endre v. Tamáska de Baranch úr részére

S a r a s o t a

Kedves Testvérem !

Köszönöm megtisztelő figyelmességédet és jókívánságaidat. Számomra is nagy élmény volt a veletek eltöltött idő. Remélem, hogy egy tartósabb és tartalmas kapcsolat kezdetét jelentette együttlétünk.

Isten áldása kísérje életeteket és munkátokat - testvéri üdvözléssel :

1993.VI.28.

Tóké László
Tóké László
püspök

Régi erdélyi himnusz.

En Istenem, jó Istenem,
Oltalmazóm segedelmem,
Vándorlásban reménységem
Inségemben légy kenyerem.

Vándor fecske sebes szárnyát,
Vándor legény vándorbotját,
Vándor székely reménységét,
Jézus áldd meg Erdély népét.

Vándor fecske hazatalál,
Édesanyja fészkeire száll,
Hazamegyünk, megsegít a
Csiksomlyói Szűz Mária.

DOKUMENTUM

Magyar hadifoglyok arcképei egy lengyel festő hagyatékából

A közös sors emlékezete

A szovjet lágerekben és hadifoglytáborokban még körülményesebb volt fényképfelvételeket készíteni, mint a német gyűjtőtáborokban, hiszen külső közreműködésre végképp nem lehetett számítani. A rabok sorsát, arcvonásait legfeljebb egy-egy tehetségesebb táborlakó örökíthette meg, s ha egy-egy rajz megmenekült szerzőjével együtt, vagy nélküle a számtalan revízió és motozás ellenére, ritka kincsek sorába tartozik. E dokumentumértékű művek családi szekrények és fiókok mélyén rejtőztek évtizedeken át, s csak a közelmúltban kezdtek napvilágra kerülni.

Egy lengyel festő és restaurátor, *Mieczysław Skrzypinski* a rjazanyi hadifoglytáborban többszáz portrét és rajzot készített, amelyek egy részét - csodával határos módon - duplafenekű deszkaládikójában sikerült szabadulásakor hazacsempésznie. Köztük tizennégy magyar katona arcképét is.

Skrzypinski, mint a Honi Hadsereg (AK) tisztjét, a majdaneki gyűjtőtáborból 1944 augusztusában szállították a szovjetek Rjazanya, ahonnan 1947 októberében engedték csak haza. Rjazanyban és környékén több nemzetközi jellegű hadifoglytábor volt. Skrzypinski háromszáz lengyel társával együtt abba a lágerbe került, ahol többek között mintegy hétszáz magyar katona is raboskodott. Az érkezésekor nagybeteg lengyel magyar katonarvosok adták vissza az életnek, s így a találkozás első percétől kezdve szoros barátság szövődött közöttük.

1945 tavasza után a foglyokkal szemben tanúsított igen szigorú bánásmód némiképp enyhült és bizonyos kulturális tevékenységet is engedélyeztek számukra. A tábori őrség tisztjei nyomán a táborparancsnokság felfigyelt Skrzypinski rajztehetségére. A rólu és családtagjairól készített portrékért cserébe jobb minőségű papírhoz, ceruzához és vízfestékhez is hozzájutott. A táborban töltött három év alatt a lengyel művész módját ejtette, hogy foglytársait is megörökítse. Magyar barátairól több tucat arcképet készített - mindössze tizennégy maradt meg közülük.

A lengyel festő alig öt évvel élte túl szabadulását. Rjazanyi rajzait és portréit családja őrizte titokban, s csak nemrégiben vették a bátorságot ahhoz, hogy előálljanak a felbecsülhetetlen értékű gyűjteménnyel, amelyet a varsói *Függetlenség Múzeum* gondjaira bízta. A múzeum március 22-én nyitja meg a *Mieczysław Skrzypinski* munkáit első ízben a nyilvánosság elé táro kiállítását, ahol a magyar tisztek arcképei is szerepelnek majd. Az ünnepélyes megnyitón a még életben levő rjazanyi foglytársak is megjelennek.

Skrzypinski magyar barátainak portréit abban a reményben tesszük közzé - a képek hátoldalán szereplő nevekkkel és címeikkel együtt -, hogy néhányan talán magukra vagy családtagjaikra bukkananak, ismerőseik arcvonásait fedezik fel rajtuk. (Érdeklődő olvasóink további információkért jelen cikkünk szerzőjéhez fordulhatnak szerkesztőségünk címén és telefonszámain. A varsói rendezvényről a Magyar Köztársaság lengyelországi nagykövetségén Kovács István kulturális tanácsosnál tájékozódhatnak. Telefon: 48-2/6284451. Fax: 48-22/218561.)

Szalai Attila

ibics Gyula - Dr. Csordás címén, Bp.

sházi Lajos - Zemliary (Csehszlovákia)

r Lajos - Pestszentimre

ly Lőránt - Pécs

(nincs adat)

Rjazanyi óratorony

Döbrösy József, vk. százados - Sopron

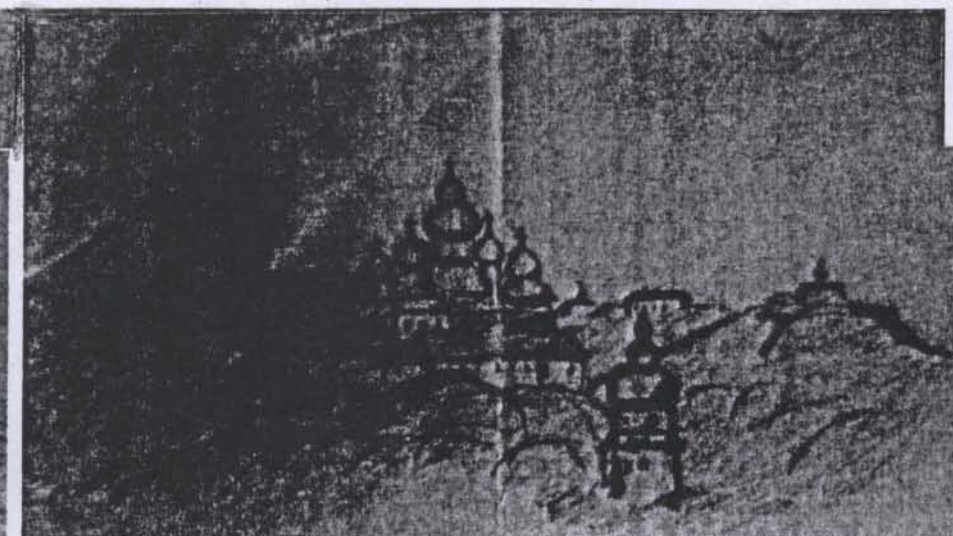
Horváth Ferenc, kántortanító - Kisfalud

Papp Gyula - Győr

Baranchi-Tamásk Endre, - Gesztely

A város látképe a tábor felől

Krenedit Sándor - Rákosszentmihály

József József - Budapest

Hazslinszky Géza - Budapest

Önarckép - (1946. VII. 2.)

Gap László - Budapest

Csató Ernő - Budapest

III. évfolyam, 166. szám

ÚJ MAGYARORSZÁG

1993. július 19., hétfő

DOKUMENTUM
A közös sors emlékezete egy lengyel festő hagyatékából

Nyolc év és százharminchárom nap

Március 19-i számunkban hírt adtunk arról, egy lengyel festő és restaurátor, Mieczyslaw Skrzypinski, a Honi Hadsereg tisztje, Majdanekből szovjet hadifogolytáborokba került, ahol több száz portrét és rajzot készített a környezetről és rabtársairól, köztük magyar katonákról is. A rajzok egy részét szabadulásakor sikerült hazacsempésznie. Az ötvenes évek elején elhunyt művész munkáit nemrég tárta a nyilvánosság elé családja a varsói Függetlenség Múzeum kiállításán. Az arcképek között tizennégy magyar tisztje is szerepelt, akiknek portréit abban a reményben közzétük, hogy néhányan talán ismerőseikre bukkannak, Baranchi Tamáska Endre festő- és szobrászművész az Egyesült Államok-beli Sarasotából, Sal Lóránt pedig Gyömrőről jelentkezett. Mindketten magukra ismeretek Skrzypinski! ceruzarajzain.

„Amióta elváltak útjaink Mieczyslaw Skrzypinski lengyel főhadnaggyal, sokszor eszembe jutott: ugyan mi is történt a hadifogságban készített képeivel? Emlékeztem, azt mondogatta folyton, hogy mindenképp megpróbálja hazavinni őket. A levegőben maradt kérdésre negyvenöt esztendő múltával kaptam választ: az Új Magyarország 1993. március 19-i számának 13. oldalát kiküldte nekem Amerikába egyik barátom. Skrzypinskinek hát mégis sikerült megmenteni néhányat az ott készült arcképek közül! Mi több, ifjú önmagamot is viszontláttam sorukban! Bevallom, a képek láttán örömkönnyek futottak a szemembe, megelevenedett a régi jó bajtársak alakja.

A cikkhez annyit tennék hozzá, hogy nem a rajzanyit, hanem a mocsiliscei táborban készültek a rajzok. Itt a magyar tisztiek parancsnoka egy ideig én voltam, s nagyon jóban voltam a lengyelekkel, művészi hajlamú ember lévén Skrzypinskivel különösen. Magam is több arcképet készítettem, főként akvarellal, de azok sorsáról nem tudok semmit. 1950 november végén történt hazaszállításunkkor ugyanis Zsidovlenkov NKVD-s alezredes parancsára két telerajzolt füzetemet elkobozták a bibliámmal együtt.

Most, hogy az ismerős arcokon végigtekintettem, szomorúan kellett megállapítanom, hogy közülük már sokan a Hadak Útján menetelnek szegény Skrzypinskivel együtt.”

(Vitéz Baranchi Tamáska Endre festő- és szobrászművész szerkesztőségünknek címzett leveléből)

Mieczyslaw Skrzypinski lágerbeli önarcképe

Sal Lóránt

Talum Attila felvételei

Sal Lóránt v. n. kir. hadnaggyal egy interjút csinált Marton Attila az ÚJ MAGYARORSZÁG munkatársával, ami egy oldalt töltött be. Hadifogságát ezzel a címmel adta elő; Nyolc év és százharminchárom nap.-

Etvágygerjesztő-lankasztó tájékoztató

Főztem e paprikást, mint egy marhapásztor, csendes tűzön, lassan, megforgattam párszor. Még is főtt rendesen, - ez a véleményem - noha csupán gallyon, nem tehénlépényen. Mi fekete benne, az nem légy, csak hagyma, legrosszabb esetben is csak egy kis hangya. Ami hosszú, szőrös, piros is meg barna, az biztos nem hernyó, inkább dióbarká. Szabad tűzön főztem, nem védték a falak, füstje fölött szálltak pottyantó madarak. Mi kezem ügyébe esett, belevágtam, inat, bonyét róla én le nem nyiszáltam, sőt, hogy az ételnek a rangját megadjuk, rajtahagytam szépen a zsírt, azaz faggyut. Háromféle húsból főtt bő paprikával és zsírban fonnyasztott makói hagymával. Szegedi paprika adja alapízét, a kalocsai meg csodálatos színét. Jó csöves paprika az egész veleje, belőle származik csípése, ereje.

Mi ízét illeti, cseppet se hátrányos, hogy bizony jó füstös, mondhatnám: kátrányos. Van benne, mi árthat, látjátok szép sorral, halálfélelmek üzzétek el borral! Hogy mitől lett extra, elárulom mostan: se a húst, se kezem biz én meg nem mostam. Mi lenne még benne? Tudj' a Mindenható, az íze semmihez nem hasonlítható. Megmondom, mit esztek, - kétséget nem hagyva - ez szegedi módon főtt paprikás marha, mihez csak vörösbort - kádár - dukál, bizony, ki ezt nem szereti, az csak vizet igyon! Aki nem dicséri, az vizet se kaphat, az tőlem - biz Isten - akár szomjan halhat. Ennyi sok is tőlem talán már egy szuszra, ...ja és ne feledjem, lesz még túrócsusza, de nem ám diétás, hanem ami szöröcsög a téfültől s rajta virítanak a pörccök! Ebéd után kaptok majd még egy kis kávé, de ezzel nincs vége, uzsonna is jár még. Ha már ilyen magas a nyugdíjas jólét, a tortához kaptok egy kis lavór bőlét.

1993. V. - VI. hó.

Simonyi István

Megkeptam Pista barátomtól a verset, amit még május 22.-én, a házuknál megtartott "tollas bográcspartin" adott elő.-Még ma is örömmel gondolok vissza erre a napra, amikor régi barátok és barátok között tölthettem egy igen kedves és örökké emlékeztető délutánt. A bográcspan készült finomság még mindig megmaradt az emlékezetemben.

NB. Pista írta, hogy a "77-es Társaság"/a Híradóban közölt kép baloldalon lévő hét úr összesen 77 évet töltött fogságban, börtönben stb./több-ször összejött; jun.26-án Almadiban, aug.7.-én Verőcén, szept.25.-én Nyíregyházán (szerkesztő szülővárosa./, végül a "tanóvet" okt. 16.-án Szombat helyen Jenőknél fejeztük be.- Ha szabad valamit írnom, nagyon sajnálom, hogy mindezekben én nem vehettem részt,-

A fenti képen (május. 22./a "tollas bográcspartin" résztvevők láthatók; Hiányzik a házigazda, a szakács és költő, valamint a fotografus. De a háziasszony sem volt akkor ott, ő a konyhában szorgoskodott.-

*** - 77 - ***

Simonyi István - v.m.kir. csendőrfőhadnagy-a HM-től megkepta ez év októberében a honvéd őrnagy-i rendfokozatot.-

---Gratulálunk neki! ---

H a l á l o z á s .

=====

A gyászoló család tudatja, hogy
PUSZTASZERI Kornélné
 szül. **SÍPOS ANJOLÁN**
 folyó év szept... hó ...6... napján,
 életének ...82..... évében meghalt.

Felejthetetlen halottunk
 földi maradványait folyó év
 szept... hó ...10...napján 12³⁰ órakor,
 a Satoraljaujhelyi... temetőben,
 a református vallás szerint helyezük
 örök nyugalomra.

TÁVIRAT CIM: Boros
 Satoraljaujhely Deak u 15 3980

A SZERETET ÖRÖKRE MEGMARADI

Pusztaszéri Kornélnében a szer-
 kesztő első foku unokatestvérét
 gyászolja.

v i t é z
Á G H Y - A S B O T H ZOLTÁN
 szkv.m.kir.csendőrezredes
 Szent László Erdemkeresztes
 lovag,-

„a Tiszti Arany Vitézségi Erem” va-
 semint számos hadi és béke kitünté-
 tés tulajdonosa,- 1993. október 11.
 én, Muskogee, Wisconsin államban hosz-
 szu betegeskedés után 97 éves korá-
 ban visszadta lelkét a Teremtőjének

+
 Benne egy igazi csendőrtisztet, egy
 derék magyart és egy áldozatkész
 bajtársat veszítettünk el.

+
 Most már Zoltán bátyánk a Hada-
 k Utján menetel a régi csendőrei kö-
 zött.

+
 - Híven, Becsülettel, Vitézül ! -

+
Nyugodjék békében !

+++

Dr.jur. A G Ó C S S Á N D O R

TART.M.KIR. TŰZÉRZÁSZLÓS

1993,szeptember 27.-én Sarasotában elhunyt.

A gyászmisét Ft. Dr. Szépe László lelkész a Szt. Mihály
 templomban tartotta, ahol a családon kívül a sarasotai
 Baráti Asztal Társaság is teljes létszámmal jelent meg.

vitéz L. Jezierski László tb. vitézi székkapitány bucsuz-
 tatta a bajtársak nevében.

- B É K E P O R A I R A ! *

Levelek kö.1 -/ részletek /.....

... "Véletlenül úgy adódott, hogy egy "üres" déluténom lévén, a kertben egy ültő helyemben kiolvastam lapodat s igen-igen jól esett összes tudósításodról olvasni, főleg az otthoni látogatásodról... Ha !!! birod, még folytasd a lapszerkesztést, mindnyájan élvezzük. Fogadd el szerény adományomat."

Az újságot is megkaptam és köszönöm. Élvezettel olvastam...

/Magyarországról./- az immár hetedik betörés alkalmával (szegény magyar közbiztonság!) sok értékes tárggyal együtt nyomtalanul eltűntek leveleid is.... (Ugy látszik még valakiknek mindig érdekes vagyok?)..-

Az 1993, XI. évf. 3. számának megjelenése után telefonon jött biztató szavak; (Kanáda-ból)-Megkaptam a Bajtársi Híradó legújabb számát. Igen jó cikkek vannak benne. Csak gratulálni tudok...

Hazaérve vakációnkról, már ~~10~~ ¹⁰ várt a legújabb FBH. Nekiláttam s átolvastam. Gratulálok, az új számodhoz,...

Nemcsak én, hanem a feleségem is elejétől végéig elolvasta a legújabb FBH. számát. Nagyon jól sikerült példány. Mindketten gratulálunk!/-

A jókívánatokat itt köszönöm meg - / szerkesztő /

1993 évben önkéntes adományokat küldtek be; B.M.A. \$ 12.00, E.L.L. \$ 1500 P.I. \$ 15.00, ZAJ. \$ 10.00, ~~é~~ v. Dr. K. Sné \$ 20.00. A szerkesztőség hálásan köszöni az adományokat. Mint már évek óta tudatom, a FBH-ra nincs előfizetési díj.-

A FLORIDAI BAJTÁRSI HIRADO jelen száma lezáratott 1993, november 10.-én.- Ha az Isten segít, 1994 évben megkezdem a XII. évfolyamot.- Az idő így elrepült.-

Olvasóinknak bajtársi szeretettel kívánok

K E L L E M E S K A R Á C S O N Y T

és

B O L D O G Ú J E S Z T E N D Ő T !

Cim; Capt. Endre v. Tamáska de Branc
2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL 34231. USA

CAPT. V. B. TAMÁSKA
2621 WOODGATE LN.
SARASOTA, FL. 34231 USA